

AP6 ISOLER SLAGTEKALVENE VED INDSÆTTELSE – OG ANDRE GODE RÅD OM SMITTEFOREBYGGELSE

STØTTET AF

mælkeafgiftsfonden

En nylig spørgeundersøgelse blandt slagtekalveproducenter viste, at næsten halvdelen af de adspurgte ikke lever op til kravet om, at indsætterkalve skal isoleres fra den øvrige besætning. Dermed løber de en unødigt smitterisiko for smitte.

På Kvægkongres 2018 foretog SEGES en spørgeundersøgelse blandt slagtekalveproducenter, der deltog i et foredrag om smittebeskyttelse. Producenterne blev spurgt om, hvordan de konkret forholder sig til – ja smittebeskyttelse – i deres egen besætning. Et af spørgsmålene lød: *Når vi indsætter kalve, isoleres de i et indsætteraftsnit uden kontakt til resten af besætningen?* Næsten halvdelen af deltagerne i undersøgelsen svarede negativt (figur 1). Og der er både overraskende og skuffende.

ET KRAV AT ISOLERE KALVENE

Ifølge Kalvebekendtgørelsen er det et krav, at kalve ved indsættelse placeres i et staldafsnit, der er isoleret fra resten af besætningen. Formålet med denne regel er at nedsætte smitterisikoen i slagtekalvebesætningen. Adskillelsen af de yngste og de lidt ældre kalve kan være en fordel for begge grupper. Selv tilsyneladende raske ældre kalve kan bære på smitte, som kan gøre de nye kalve alvorligt syge. Omvendt er risikoen for introduktion af nye sygdomme til besætningen (fx Salmonella) naturligvis størst via de nyindsatte kalve. I alt for mange besætninger er denne adskillelse mangelfuld.

De mest effektive smittebeskyttende tiltag

Fysisk adskillelse af forskellige dyregrupper og indføring af arbejdsrutiner, der forebygger utilsigtet flytning af gødning mellem disse dyregrupper, hører til de mest betydende tiltag til reduktion af smittespredning. Velgennemtænkte kørselsruter og strategisk placerede vaskefaciliteter til vask af støvler og redskaber er essentielle. Under arbejdet med kalvene er der også mulighed for at flytte luftvejsvirus og -bakterier mellem kalve. Risikoen er størst i forbindelse med fodring og håndtering af småkalve. Brug af handsker er i løbet af få år blevet en velintegreret del af arbejdet i malkestalden i mange mælkeleverende besætninger og betragtes i dag som en vigtig del af det forebyggende arbejde for bedre yversundhed. Det bør slagtekalveproducenterne måske tage ved lære af. I perioden omkring indsættelse af kalve i slagtekalvebesætningen er der ofte behov for tæt kontakt til kalvene ved hjælp til fodring, behandling m.v. Her vil det give rigtig god mening at anvende handsker og rengøre/desinficere dem før og efter håndtering af hver ny kalv.

NOK SYGEPLADSER ER ET 'MUST'

Syge kalve udgør en stor smitterisiko for alle de øvrige kalve. Ideelt burde alle syge kalve derfor isoleres så hurtigt som muligt ved de tidligste sygdomstegn og ikke have kontakt til de andre kalve, før sygdommen var helt kureret. I praksis er dette umuligt, men det er nødvendigt at have tilstrækkeligt med sygepladser til som minimum at sikre, at de kalve, der ikke hurtigt svarer godt på behandling, kan tages fra. Ikke mindst ved infektioner med *Mycoplasma* må man regne med, at kalve med kroniske sygdomstegn som mellemørebetændelse og tilbagevendende symptomer på luftvejsinfektion til stadighed udgør en stor risiko for deres 'kammerater'. Sygebokse bør derfor stå isoleret fra de øvrige staldafsnit. De syge kalve bør håndteres efter de raske kalve, og man må være ekstra påpasselig med håndvask og anden hygiejne efterfølgende.

Desværre er opstaldning og håndtering af syge kalve mangelfuld i en del besætninger. Ekstra arbejdsbelastning, besværlig logistik og dårlige faciliteter får mange producenter til at lukke øjnene for en vigtig udfordring, der ofte kunne håndteres langt bedre.

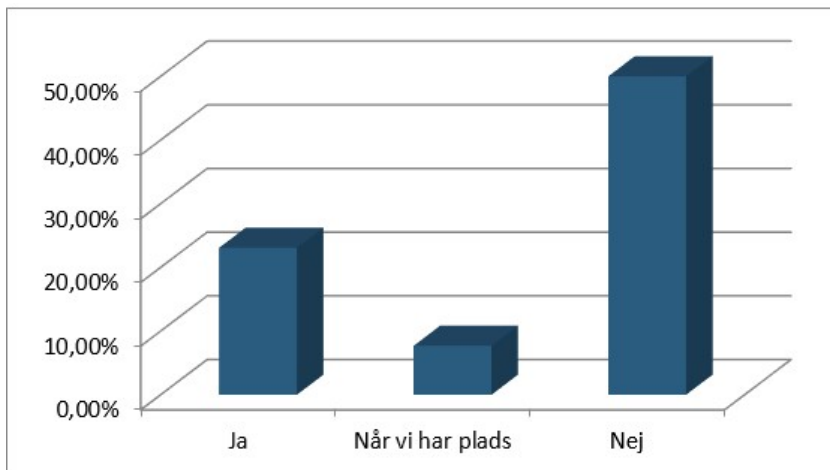
HYDRATKALK ER IKKE NOK

Rengøring og desinfektion er vigtige elementer i forebyggelse af sygdom. Særlig vigtig er rengøringen før indsættelse af nye kalve. Men i nogle tilfælde kan det være nødvendigt også at rengøre og desinficere staldafsnit før flytning af ældre kalve. Rengøring og desinfektion er altid arbejdskrævende. Selvom rengøringsindsatsen meget ofte medfører mindre arbejde på et senere tidspunkt, er det et felt, hvor mange vælger en "nem" løsning. Oversprøjtning med hydratkalk anvendes udover udmugning hyppigt som det eneste tiltag inden indsættelse. Mange slagtekalveproducenter tror, at dette giver en effektiv beskyttelse. Sandheden er, at hydratkalken alene kun udgør en begrænset beskyttelse. Det er bedre end ingenting, men så snart kalk-laget er drysset af, kan fx *Salmonella* og coccidier igen inficere kalvene, når de slikker på vægge og inventar.

Læs hele spørgeundersøgelsen *Sådan forholder slagtekalveproducenterne sig til smittebeskyttelse* her: www.landbrugsinfo.dk > Kvæg > Kødproduktion > Slagtekalve

Læs også artiklen samme sted (også baseret på undersøgelsen): *For få slagtekalveproducenter tjekker op på leverandørernes salmonellastatus.*

Figur 1: Spørgsmål ved spørgeundersøgelsen: *Når vi indsætter kalve, isoleres de i et indsætterafsnit uden kontakt til resten af besætningen?*

Eksempel på en kalv, med kroniske symptomer på luftvejsinfektion (mellemørebetændelse), der burde være flyttet i sygeboks.

